

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

07.04.2020. Nr. 1-8/20

Ministru kabinetam

Par dīkstāves pabalstiem ārstniecības personām, kuras nav tieši iesaistītas Covid-19 krīzes pārvarēšanā

Ar veselības ministres 25.03.2020. rīkojumu Nr.59 “Par veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas ierobežošanu ārkārtējās situācijas laikā” noteikts pārtraukt veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu ar atsevišķiem izņēmumiem. Pilnībā izprotu šāda ierobežojuma steidzamību un nepieciešamību, tomēr, vērojot kopējo situāciju, mani satrauc, ka valdība nav vienlaikus noteikusi nekādus atbalsta pasākumus ārstniecības personām, kas strādā valsts vai pašvaldību ārstniecības iestādēs, bet nav tieši iesaistītas Covid-19 krīzes pārvarēšanā.

Reaģējot uz Covid-19 krīzes izraisītajām ekonomiskajām sekām ir pieņemts likums “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību”, kas paredz atbalsta pasākumus uzņēmumiem, to darbiniekiem un saimnieciskās darbības veicējiem. Viens no būtiskākajiem ir dīkstāves pabalsta izmaksa dīkstāvē esošo uzņēmumu darbiniekiem. Tomēr saskaņā ar valdības noteikumiem Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” un noteikumiem Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” dīkstāves pabalstus nepiešķir:

- darbiniekiem, kuri vienlaikus ir nodarbināti valsts vai pašvaldības institūcijā vai kapitālsabiedrībā;

- valsts un pašvaldību budžeta finansētajās institūcijās un to kontrolētos komersantos nodarbinātajiem darbiniekiem.

No plašsaziņas līdzekļos pieejamās informācijas saprotams, ka atbalsts valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbiniekiem ir atstāts šo kapitālsabiedrību kapitāla daļu turētāju ziņā.

Vēršu uzmanību, ka veselība aprūpes joma šobrīd ir īpaši svarīga, tā būtībā ir pati svarīgākā situācijas normalizēšanai un iedzīvotāju veselības saglabāšanai. Pieļauju, ka

var veidoties situācija, ka valstij būs nepieciešama jebkura ārstniecības persona, īpaši situācijā, kurā ārstniecības personas kopumā Latvijā trūkst.

Neapšaubāmi veselības ministres rīkojums Nr.59 jau šobrīd ir ietekmējis ārstniecības iestāžu darbu, un to darbinieki nekvalificējas dīkstāves pabalsta saņemšanai.

Tā piemēram, Rīgas 1.slimnīca ir darba devējs 794 darbiniekiem. Atbilstoši plašsaziņas līdzekļos norādītajai informācijai 1.aprīlī prombūtnē atradās 350 jeb 44% slimnīcas darbinieku. Darba nespējā atradās 119 darbinieki, no kuriem 30% ir ārsti. Ikgadējos apmaksātajos atvaļinājumos vai atvaļinājumos bez darba samaksas saglabāšanas, tostarp arī pašizolācijā, atradās 231 darbinieks, no kuriem 18% ir ārsti.¹

Ja ārkārtējā situācija tiks pagarināta un paliks spēkā veselības ministres rīkojums par veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas ierobežošanu ārkārtējās situācijas laikā, lielākai daļai slimnīcas ārstniecības personu (un ne tikai) ir paredzama dīkstāve, kas neizbēgami var novest arī pie darbinieku atlaišanas. Līdzīgas situācijas visdrīzāk ir arī citās ārstniecības iestādēs – valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 12.panta 8.punktu, lūdzu sniegt skaidrojumu, vai valdība, iespējams, sadarbībā ar pašvaldībām, ir paredzējusi citus atbalsta mehānismus valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās nodarbināto ārstniecības personu atbalstam dīkstāves laikā, lai tie nezaudētu ienākumus ārkārtējās situācijas laikā.

Ja šādi atbalsta mehānismi šobrīd nav paredzēti, aicinu visdrīzākajā laikā veikt grozījumus normatīvajos aktos, lai valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās strādājošās ārstniecības personas varētu pretendēt uz dīkstāves pabalstiem.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

¹ Latvijas Sabiedriskie Mediji. Valsts noteikto ierobežojumu dēļ darbu Rīgas 1.slimnīcā nevar turpināt vismaz 44% darbinieku. <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/valsts-noteikto-ierobezojumu-del-darbu-rigas-1-slimnica-nevar-turpinat-vismaz-44-darbinieku.a354334/> [aplūkots 04.04.2020.]